

валъ неправилности-тѣ въ движенія-та на слънце-то и мѣсяца съ эксцентрично-то положеніе на земя-та въ тѣхны-тѣ орбиты. А за обьясненіе неправилно-то движеніе на планеты-тѣ той измыслилъ система-та на **циклове-тѣ** и **эпициклове-тѣ**. Споредъ тѣзи система сѣка планета са движала равномѣрно по окржжность-та на единъ малкъ кръгъ, на кого-то центра отъ своя страна равномѣрно са движалъ по окржжность-та на единъ голѣмъ кръгъ, близо до центра на кого-то, но не въ самыя центръ, стояла земя-та. Споредъ тѣзи остроумна теорія излѣзвало, че планета, коя-то са въртѣла по окржжность-та на малкыя си кръгъ, виждала са ту да отстѣпва, ту неподвижно да стои, ту пакъ постѣпателно да са движе между неподвижны-тѣ звѣзды. По този начинъ всички явленія, извѣстны на Гръцкы-тѣ астрономы, были толкъсь удовлетворително обьяснены, що-то даже станало възможно по тѣзи необыкновенна теорія да са съставятъ таблицы за планетны-тѣ движенія, по кои то мѣста-та на планеты-тѣ могли да са прѣдсказватъ съ толкъсь точность, що-то сѣка погрѣшка, ако е съществувало, оставала неоткрыта при несвършенны-тѣ срѣдства на него врѣме.

Въ това врѣме, кога-то обьясненіе-то на небесны-тѣ явленія съставлявало главно занятіе на гръцкы-тѣ астроны, направены были такожде грубы опытанія да са опрѣдѣли голѣмина-та на земя-та и относителны-тѣ разстоянія на слънце-то и мѣсяца. Методъ-тъ, избранъ отъ Епатовстена прѣди 2000 години за опрѣдѣленіе окржжность-та на земя-та и нейныя диаметръ, е въ сжщность почти този, кой-то и днесъ употрѣбыва нова-та наука. По результаты-тѣ, добыты отъ този гръцкы астрономъ, поради незнаніе точната величина на употрѣбена-та отъ него единица, изгубены сж за потомство-то.

Кога-то Астрономія-та была изгонена отъ Гърція, тя намѣрила прибѣжище у Арапы-тѣ. Кога-то мракъ и невѣжество покрывали земя-та въ теченіе-то на десять дългы столѣтія, а науки-тѣ и искусства-та были забранены, тя, въ теченіе-то на толкъсь дългъ періодъ, намѣсто да са изгуби на вѣкы, вървяла полека на прѣдъ; и кога-то зора-та на наука-та още веднаждъ огрѣя Европа, Астрономія-та на Гръцкы-тѣ, исправена отъ Арапы-тѣ и Персы-тѣ, съхранила са въ великыя трудъ на Птоломея и была прѣдадена на потомство-то.

Истина е, че не было направено никакво измѣненіе въ гърцка-та теорія; но число-то на наблюденія-та са умножило и мѣдленны-тѣ измѣненія, были измѣрены, кое-то приготвило ихъ на открытія-та, кои-то скоро послѣдовали. Съ пробужданіе-то на науки-тѣ въ Европа, литература-та на Гръцкы-тѣ и Римляны-тѣ скоро са распространила и възимала необыкновенно вліяніе на челоувѣческый умъ. Дѣйствително, въ нея са заключавали всички науки, всяка премждрость. Освѣтены отъ врѣме-то, уважаемы за своя-та дрѣвность, философія-та на Аристотеля, Геометрія-та на Евклида и Астрономія-та на Птоломея, пълняли колегии-тѣ и университеты-тѣ и постоянно заяквали съ вѣкове-тѣ като не допушачи нито въпросъ, нито сжмнѣніе и сѣкашъ че прѣзирали вѣско по-нататашно развитіе. Таквъсь было състояніе-то на наука-та и умове-тѣ, кога-то Коперникъ посвятилъ своя гений на изслѣдваніе небе-то.